

Емпірично нами констатовано подальше зниження виховної ролі сім'ї, найближчого оточення, навчальних закладів. Через відсутність цензури та вільний доступ до різного роду інформації неповнолітні легко засвоюють певні аморальні стереотипи поведінки, що зрештою може призводити до їх делінквентизації. Встановлено, що правосвідомість сучасного підлітка можна охарактеризувати як аномічне явище, тобто таке, що розвивається та функціонує в умовах відсутності чітких соціальних норм та часткової втрати моральних орієнтирів. Уявлення неповнолітніх про мораль і право через вікові особливості знаходяться лише на декларативному рівні і не виступають дієвими регуляторами соціальної поведінки.

Для формування правосвідомості неповнолітніх важливого значення набувають зустрічі учнів із представниками правоохоронних органів, під час яких пояснюється потреба дотримання правових норм, на прикладах із судово-слідчої практики переконливо аргументується, до яких сумних наслідків може призвести інший варіант поведінки. Важливо, щоб практичні працівники у своїх виступах не захоплювались розповідями про техніку та прийоми скоєння правопорушень, а звертали увагу дітей на наслідки злочинів, на аналіз причин, які привели підлітків на лаву підсудних. Для більшої переконливості групові та індивідуальні бесіди повинні ілюструватися щоразу новими конкретними прикладами правопорушень неповнолітніх, що підтверджують принцип невідворотності покарання для кожного, хто порушує закон.

Івченко Ю.В.,

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри філософії права та юридичної
логіки НАВС

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ Ч СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Прийняття Україною європейських цінностей передбачає запровадження принципів гендерної рівності у всі сфери життя, забезпечення рівного доступу обох статей до освітніх, виробничих, культурних ресурсів.

Для України особливого значення набуває питання реалізації гендерного підходу до навчання й виховання молодого покоління.

Результатом сучасних наукових досліджень в питаннях гендерної рівності став розподіл понять „стать” і „гендер”. Стать є біологічним статусом людини (чоловік чи жінка). Гендер - це соціально-психологічний

статус людини з погляду маскулінності чи фемінності. У цьому контексті набір очікуваних зразків поведінки (норм) для чоловіків і жінок називають гендерною роллю.

Проблеми гендерного виховання набувають особливої актуальності в умовах глобалізації та модернізації освіти, покликаної формувати у молодого покоління громадянську відповідальність, гендерну рівність, ініціативність, самостійність, толерантність, здатність до успішної соціалізації. Саме на підставі цього серед молоді забезпечується формування гендерної культури як успішної передумови всебічної самореалізації особистості.

Сучасна освіта передбачає особистісно зорієнтований підхід до виховання, глибоку повагу до особистості, врахування її індивідуальності. Така спрямованість виховання створює сприятливі умови для розвитку особистості, її самовизначення, самовираження (розвиток здібностей, реалізації потенційних можливостей при наявності активної життєвої позиції) та успішної соціалізації.

Індивідуалізація у статевому вихованні передбачає насамперед повагу до кожної особистості у стосунках між представниками різних статей. Ці відносини будуються, перш за все, на визнанні суверенітету особистості, її індивідуальності, свободи вибору; по-друге, на визнанні позитивних якостей особистості; по-третє, на основі створення сприятливих можливостей для особи за умови забезпечення правової рівності.

Крім цього, індивідуалізація виховання дівчат і хлопців є важливою ще й тому, що в останні десятиріччя відбувається процес зміщення соціальних ролей чоловіка і жінки, намітилась тенденція фемінізації чоловіків і маскулінізації жінок. Тому важливим завданням всіх виховних інституцій на сучасному етапі розвитку суспільства є недопущення підміни понять „жіночність” і „мужність”. Суспільству потрібні Жінка і Чоловік з усіма їх жіночими і чоловічими якостями не порушуючи природних основ світобудови.

Завданнями такого виховання є: допомога молоді в усвідомленні свого особистісного призначення у процесі соціалізації та правильний вибір майбутнього життєвого шляху; морально-психологічна підготовка молодого покоління до сімейного життя; сексуальна освіта молоді.

Отже, гендерне виховання дівчат і хлопців у сучасній освіті повинно здійснюватися в кількох аспектах: *власне статеве виховання* (усвідомлення біологічної приналежності до тієї чи іншої статі, формування гігієнічних навичок, збереження репродуктивного здоров'я, підготовка до статевого життя); *морально-психологічне виховання* (виховання духовності, моральних якостей, формування психологічних

установок, які в комплексі утворюють статеву індивідуальність – „жіночність” чи „мужність”); *соціально-поведінкове виховання* (виховання норм поведінки, традиційно властивої жінкам і чоловікам, формування соціальних ролей відповідно до статі, культури міжстатевих відносин).

Кузьменко Я.П.,

асистент кафедри цивільно-правових
дисциплін Білоцерківського національного
аграрного університету

ФІЛОСОФСЬКИЙ ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Основні права людини — гарантована законом міра свободи (можливості) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства в змозі забезпечити її існування і розвиток та закріплена у вигляді міжнародного стандарту як загальна і рівна для усіх людей. За своїм смисловим змістом права людини окреслюють простір, що забезпечує кожній людині умови її самореалізації, тобто простір його особистісної автономії.

З часів Просвітництва права людини іменувалися «природженими», «священними», «невідчужуваними». І в цьому виражалось уявлення про самоцінності і безумовної значущості прав людини. Натуралістичний термін «вроджені» фіксував розуміння прав людини, як таких індивідуальних правочинів, які існують до і незалежно від будь-яких людських установлень, від усієї практики позитивного права; вираз «священні» має такий світський сенс: «безумовні», «незаперечні», або, на юридичній мові, «надюрідичні» автентичний зміст, що вкладається в поняття «невідчужуваних прав», полягає в тому, що вони «невід’ємні», тобто ніхто й ніколи не може у людини їх відібрати, в тому числі і сама людина не може припинити їх.

У конституціях багатьох держав особисті (громадянські) права поєднують в одну групу з політичними правами. Підставою для цього служить переважно негативний характер обох, а також спрямованість обох видів цих прав на забезпечення свободи особи в її індивідуальних і суспільних проявах.

Характеризуючи особисті права, необхідно також визначитися щодо права приватної власності, яке зарубіжні дослідники слушно відносять до вказаної категорії прав і свобод. Як зазначалося, у конституціях деяких держав право на приватну власність проголошувалося як одне з природних прав людини, що має невідчужуваний характер. До категорії особистих прав і свобод передусім